

GAZETA LITERARĂ

RACHETA ISTORIEI

Anul VIII nr. 42 (396) joi 12 octombrie 1961

ORGAN SĂPTĂMÎNAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN R.P.R.

8 pagini 50 bani

ACTUALA GENERAȚIE A OAMENILOR SOVIETICI VA TRĂI ÎN COMUNISM!

N. JUKOV (U.R.S.S.)

„Forțează Lenin”

MAGNIFICA EXPEDIȚIE

Intotdeauna omul a simțit un sacru fior în fața aspectelor mărețe ale naturii. L-a tulburat imensitatea plină de mărje și de primejdie a mării, severa verticală a munților, înaintarea lentă și gravă a fluviiilor.

Fiorul s-a preschimbând în metaforă. Mitologiile și poezia s-au populat cu fantezii iscate din desigur codrilor, din străfundurile oceanelor.

Pradă marilor bucurii și suferințelor, omul, ca să le exprime, a făcut apel la tezaurul, mereu generos, al geografiei: el s-a suit pe picul seninătății sale, a trecut prin furtuna revoluției și a patimilor, s-a luptat cu talarurile, a chemat oceanul în ajutor, cînd a vrut să spună și să cînte fiorul vastității.

Și iată, a venit un ceas în istoria omenirii cînd spiritul dă neliniștită ocol bătrînelor metafore, ca o pasăre dezorientată, ce nu mai recunoaște așezările de demult la care se întorcea, printr-o tainică legi ale migrațiilor.

Cînd încercăm să-nălmăm cît de cît mai departe, ceva mai departe pe dimensiunile frășate de Programul construcției comuniste, cînd încercăm să-nțelegem implicațiile și consecințele pe care le va avea realizarea Programului asupra destinului omenească, străvechile noastre metafore se string, se oțlesc, ne lasă înșelate și nesatis-făcute.

Ocean și culmi... Lăcăr, simboluri ale dimensiunilor grandioase spre zări îndepărtate, spre-nălmîni. Dar oceanul are fărîmuri pe care ochii noștri le văd sau mințea noastră le închipuie.

Muntele își înalță creștele-n văzduh și se termină. Iar dimensiunile care se proiectează dincolo, în lumea viitorului sigur și apropiat, în lumea comunistă, sînt infinite.

Ce simplu, ce firesc om va afla din belșug, bunurile și valorile necesare trupului și sufletului său, muncă și deveni o creație în bucurie, interes personal și armonia deplină cu interesele obștești, — pasiunile individuale, lipsite de climatul pernic și al exploatații, al silinciei vor dispărea.

Condiția umană dobîndită de toți membrii societății va fi un lucru elementar, de la sine înțeles, un strict necesar, o bază existențială. Dar ca acest lucru simplu și elementar, pentru omenii societății viitoare, să poată fi înfăptuit, cite generații de comunisti nu și-au consacrat viața, spiritul, toată energia creatoare luptei înverșunate, dramatice, necrutătoare împotriva schingiunilor omenirii, împotriva beneficiarilor unei lumi bazate pe frustrarea și înjosirea celor mulți?

Transpunem-vă o clipă în lumea de niște. Cît de absurd, de monstruos să va apere generațiile viitoare societatea împărțită în clase, societatea în care conflictele își căutau rezolvarea prin foc și sabie, prin bombe și puștile.

Cînd vor privi în urmă, cînd vor delimita erete se vor oprî la secolul XX, vor înseina anul 1917 ca pe o piatră de hotar și anul 1961 ca pe o altă piatră de hotar.

Cine știe cum va arăta calendarul viitorului, cum vor defala urmasii noștri felele de timp pe cadranul vesniciei... Nimeni n-o poate spune. Dar oricum vor diviza el timpul istoric, 1917 și 1961 vor străluci cu o lumină ce nu se va stinge pe cadranul infinitului. Ele vor marca veșnic trecerea de la imperiul necesității la imperiul libertății umane, pătîrîndu-se numai în cosmosul material și în neîmărîmîntul cosmos al relațiilor umane, bazate pe libertatea comunistă, pe libertatea reală a individului și colectivității.

Un program concret de lucru, realist, practic, cu date, cu termene, cu cifre precise, care reprezintă înfăptuirea bazei tehnico-materiale a comunismului? Da! Proiectul de Program

al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și acesta. După el se pot ghida sute de milioane de oameni în eforturile lor zilnice. El va stimula și va da o înaltă finalitate energiei colective și individuale.

Dar la capătul acestei etape de eforturi și de creație a poporului sovietic, a popoarelor socialiste, se deschid asemenea tulburătoare orizonturi de belșug și demnități umane, de cultură și de frumusețe, — chiar pentru noi, pentru generațiile actuale, — înțelegîm faptul major pe care mi-l dă ceasul de față și ce ne așteaptă pe un urias cosmopolit, Mașinile, utilate cu știință, cu melancolică grijă, după tehnica cea mai modernă, stau alinaie, gata de lansare. Piloții îndelung, desăvîrșit antrenanți, robuști, îndrăzneți, increzători în forțele lor, așteaptă semnalul.

Salut în Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. statul major al celei mai magnifice expediții pe care a întreprins-o omenirea în cursul existenței ei: expediția spre noile spații și țări-muri ale societății comuniste, spre infinitul cosmos al înaltelor, frumoaselor bucurii și cuceriri omenești.

Maria BANUȘ

Omul comunist — omul total

Vechea vis al umanismului, realizarea omului total se împlineste. Dezvoltarea multilaterală a personalității, înțelegerea omului ca fiind creatoare, evoluind în raporturi umane cu oamenii, în acord armonios cu societatea și cu sine însuși, rămăsese secole un vis strălucitor și himeric, contrast de realități brutale — servit de ierarhii false. Intellectul umanist fragilă dintre forța creației sale — tehnice, științifice, artistice — și neputința sa practică, socială, de „salvaria” al unei burghezii avide și rapace, care-i folosea producția științifică sau artistică în același mod în care folosea munca productivă a proletarilor. Și nu odată creații desinate oamenilor erau folosite de capitaliști împotriva oamenilor, astfel încît savantul și artistul vedeau cum rodul genului lor se întorcea împotriva adevăratului scop, ca într-un coșmar.

Și nu odată, umanistul a putut constata că rodul pedagogiei sale era dezastruos fiindcă așvirele minți tinere, generoase și doritoare de progres, în lăcșurile societății de clasă, erau condamnate tot ceea ce era valoare etică reală. Socialismul științific a dat posibilitate intelectualității cinstite de a rezolva dilema tragică, prin acțiune eroică, dîndu-i o metodă de gîndire și de acțiune, arătîndu-i scopul și mijloacele. Victoria Marii Revoluții din Octombrie, apoi construirea victorioasă a socialismului — în U.R.S.S., apoi în celelalte țări socialiste — a asigurat intelectualului cinstit un rol demn și eficace în noua societate, în care electul muncii sale de creație se află în sensul mobilului său umanitar. Acesta este fundamentul istoric al dezvoltării reale și profunde al intelectualului față de cauza comunismului.

Realizarea omului total necesită un complex de realități incompatibil cu feudalismul, mai apoi cu capitalismul. Nici solosul cămătar, nici sordidul negustor, nici bestialul patron, cu atît mai mult nu, nici cinicul și tentacularul fructen nu pot avea niciodată, pe nici un plan, sub nici un aspect și în nici o împrejurare, o legătură cu muzica, pictura sau literatura, dacă nu doar servind ca modele de dezumanizare. Vestitul „sac cu bani” al capitalului ucide arta și pe artist, cînd nu-l poate înjosi și degrada, lăză însă că socialismul a iscat și a organizat „revoluția culturală”, cea mai extraordinară mișcare de mase cunoscută în istoria umanității pentru propagarea culturii, mișcare de neconceput — chiar în mai restrînsă proporții — în orice țară capitalistă.

Orientată științific, bazată pe valori etice și artistice solide, revoluția culturală constituie expresia celei mai înalte trepte a umanismului — umanismul socialist, — expresia ideologiei comuniste. „Ideologia comunistă — stă scris în proiectul de Program al P.C.U.S. — este ideologia cea mai umană. Idealurile ei constau în statornicirea unor relații cu adevărat umane între oameni, între popoare, în eliberarea omenirii de primejdia războaielor de exterminare, în instaurarea pe pămînt al păcii generale și a unei vieți libere, pline de bucurii pen-

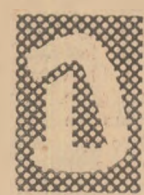
tru toți oamenii”. (Ed. Politică, pg. 135). În Uniunea Sovietică, mai trîziu în celelalte țări socialiste, prin lichidarea exploatații, eliberarea de soajă, mizerie, discriminări rasiale și de sex; ridicarea neîncetată a nivelului de trai, crearea unui complex urias de difuzare și promovare a culturii, valorificarea tezaurului clasic, progresist, crearea de noi valori artistice etc., s-au pus premisele științifice ale unei noi societăți, ale unui om nou, omul comunist, omul total.

Proiectul de program al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice deschi de nouă clasă în dezvoltarea umanității, iar adoptarea lui constituie un moment istoric al căruia martori emoționali sîntem. Epoca realizării omunismului se află în fața noastră, dîndu-ne — fiecărui și tuturor — nu numai o profundă bucurie, ci și un sentiment sporit al răspunderii. În acest nepuizabil în idei proiect de Program al fericii generale, toate

Pe marginea proiectului de Program al P.C.U.S.

multiplele sale prevederi duc la consolidarea și lărgirea acelor baze materiale, ale acelor condiții necesare formării omului comunist. Se-vera arhitectură simfonică a istoricului proiect de Program și convergența spre omul multilateral, căruia i se răspunde la toate necesitățile, la toate aspirațiile. Căci ce este acest om comunist altceva decît suma armonioasă a maximei dezvoltări a personalității umane? Să mi se îngăduie să fiu indeosebi emoționat la acest pasaj: Dezvoltarea multilaterală și armonioasă a personalității umane. În perioada trecerii la comunism, crește posibilitățile de educare a omului nou, în care se îmbină în mod armonios bogăția spirituală, puritatea morală și perfecțiunea fizică.”

Vechea vis umanist al omului total nu a putut depăși contradicția între individ și societate. Descartes și Spinoza au crezut că prin cunoașterea legilor psihologice omul își va putea domina pasiunile așa cum, prin cunoașterea legilor fizice va putea domina natura. Montesquieu, Erasmus și Voltaire au scris povestiri despre societăți fabulate în care oamenii colaborează spre folosul tuturor. Francisc d'Assisi și Tolstoi au căutat prin simplitate și prin exemplu personal să modifice societatea. Psihologia a făcut mari progrese, povestirile amintite au fost citite cu plăcere, Francisc d'Assisi și Voltaire sînt, dar raporturile dintre oameni nu au devenit umane, astfel încît Hegel constata cu un fior tragic: „Fiecare consiliată doarește moartea celorlalte”. Iar primul și cel de al doilea război mondial au demonstrat tuturor oamenilor cinstiți — la care făcea apel Romain Rolland — că pedagogia umanistă n-a imbunătățit moravurile. Marxism-leninismul a demonstrat științific că societatea divizată în clase antagonice, bazată pe exploatare, generează inevitabil războaie, soajă, mizerie, diversiu-ne naționalistă și cel mai atroce spirit de concurență. Umanismul socialist nu s-a mulțumit să proclame ideea fraternității, a spiritului de colaborare; socialismul a creat acea societate care face posibilă colaborarea reală a oamenilor. Pe viitor, creșterea neîncetată a nivelului de trai, micșorarea săptămîinii de lucru, extinderea și generalizarea învățămîntului, învățămîntul mediu general și obligatoriu, dezvoltarea uriasă a complexului cultural (bibliotecă, case de cultură, ediții de masă, televizoare, radiofona-

esigur că navele cosmice sovietice, capabile să fulgere într-o clipă dincolo de cunoscut, să izgonească din cer fantomele și să tragă viitorul în abia prezentului, sînt — în același timp — cel mai veridic simbol al proiectului de Program al P.C.U.S. În sprijinul acestui gînd ureu să deseneze aici cuvîntul unui om simplu și înțelept.

Deunăzi, pe seară, mi-a bătut că-neva în ușă. Am deschis și m-am pomînt cu un cetățean din cartier, client cu stagiul la bibliotecă mele. Omul a fost muncitor tipograf, azi e octogean dar sprîntea minții și gata oricînd să încingă o discuție. Mi-a spus o dată: „Dragă tovarășe, eu unul, cînd mă gîndesc înainte, întînerez. Mă-nțelegi? Vreau să spun, că acolo în viitor, uit de bătrînețe și mă pîmb ca flăcăul prin comunism”.

Cunoscuindu-l felul, știu dinainte că o vizită la sa nu se încheie fără comentariul la zi. Și într-adevăr, nici de data asta omul nu se dezminți. Cercetă rafturile, își alese un volum de Voltaire și, din politețe probabil, o culegere de versuri — apoi făcu ce făcu și stîrni tășfasul. În centrul atenției se afla eroul cosmonaut Gherman Titov și apropiata sa vizită în țara noastră. „Sînt fericiț, mi-a spus interlocutorul, că voi avea bucuria să-l văd pe Titov la București”.

Nu am intenția să redau întregul discuției deși ar merita, pentru că mi-a umplut cu voluție și înțelepciune mai mult ca două ceasuri. Mă rezum doar la un citat. E concluzia pe care vizitatorul meu, pornind de la performanțele cosmice, o trase cu privire la proiectul de Program al P.C.U.S.

Se ridicase de pe scaun încet, bă-trînește, îmi mulțumise pentru cărți, își luase rămasul bun, dar se oprise la ușa cu mina pe cîntă.

„Să mă ferți tovarășe — îmi spuse oarecum sfîos. Eu nu-s scriitor ca dumneața, deși am lucrat la cărți, slavă domnului, toată viața. Dar dacă veni vorba de Program, să știți de la mine, că asta-i cea mai strășnică rachetă de pe lume. E racheta istoriei”.

Imaginea m-a copleșit prin adevăr și frumusețe. Iată de ce, în aceste rînduri, pe pragul Congresului P.C.U.S. i-am transcris gîndul, fără pretenții dar cu străduiri artistice.

Da, epocului congres va precedea la ultima verificare a rachetei și a traseului ei pentru zborul ultilor în comunism. Realizările de pînd acum ale Uniunii Sovietice și ale întregului lagăr socialist, închinete fericiiții umane, asigură pe deplin istoricul său. Ele constituie rampa de lansare către viitorul de aur al intr-oameni.

Slavă poporului sovietic, gloriosul cosmonaut al istoriei contemporane!

Paul GEORGESCU

(Continuare în pag. 6-a)

Eugen FRUNZA

În cîntul maiorul cosmonaut G. S. Titov ne va vizita țara

Profil de cosmonaut

LUI G. S. TITOV

Deodată, bărbatul din fața mea și-a azvîrlit privirea peste umăr c-un gest de parc-ar arunca o mantie suînd în vînt, lășînd, un timp, vederii mele profilul — scilicet contur de fulger împietrit și dur.

Uite-i fruntea, ușor înclinată, de lumi nevăzute înconjurată — ce le apropie, apropie, apropie ca soarele de orizont, în zori, suînd o acoladă de culori în orașe de munte, în orașe de șes, de două, de trei, de o mie de ori.

Uite-i ochiul cu sprînceană-nrcuntată, ca un izvor de fluviu-adiînc în piatră, și privirea lui, întretăiată cu păsările cerului de dimineață, cînd norii se tem și se fac subțiri, și umbra lor o șterge călcînd-o-n picioare, primul minier pornit spre mină, primul sondor.

Și iată-i nările și iată-i bărbia și arcul tăiat al surșului unde se vede, întregă, mindria de-a fi bărbat în amiaza lucrurilor, de-a putea să rostești, strîgînd, minunatul, săgeătorul cuvînt, Comunist.

Nichita STANESCU

Chiar sub ochii noștri

Am nutrit, totdeauna, ca poet, ca scriitor, ca publicist, un vis — de altfel comun tuturor creatorilor atășaji luptei clasei muncitoare — de a putea fi de folos întregului meu popor, de a putea pătrunde cu ideile și cuvintele mele în inima tuturor cititorilor și ascultătorilor.

A trebuit să vie Eliberarea și după aceea sfărîmarea cătușelor vechii ordini pentru ca acest vis să înceapă a se îndeplini. Revoluția culturală a dă-rîmat zdăurile, printre care cuvîntul nostru a fost pronunțat pînă atunci cu un sunet surd și fără ecou. Cărțile noastre nu mai erau mesaje unor naufragiați încredințate valurilor viitorului în cite o stîncă sigilată, cî che-mării incandescente, care au aprins cu inșeala fulgerului flacăra în ochii celor prezenți. Poetul a început să scrie na pentru un cititor mai mult sau mai puțin închipuit (în cele mai multe cazuri identic cu persoana sa proprie), cî pentru mase populare din ce în ce mai largi. Actorul nu a mai jucat în săli pe jumătate goale și pe jumătate umplute cu burghezi grași și indifereți, cî în amfiteatre arhipline de oameni muncî, de poporul său. Iar pictorii nu au mai împodăbit porțile palatelor cu creațiile proprii, căci ele au început să fi-văzute de mii și mii de oameni și să ureze rînd pe rînd în colecțiile muzeelor de artă.

În acum avem în fața ochilor proiectul de Program, care nu peste mult va fi dezbătut în Congresul P.C.U.S și care ne înfățișează căile de împli-

nire, definitivă și irevocabilă, a visului nostru. Aceasta nu este numai o conștiință, dedusă din prevederile Programului, ce vizează înfăptuirea societății comuniste într-un viitor apropiat, chiar sub ochii noștri, sau ai copiilor noștri. Proiectul de Program, după ce ne înfățișează căle de dezvoltare a omenirii și sarcinile partidului în construirea societății comuniste, ne arată că în această perioadă vom ajunge și la etapa finală a revoluției culturale, și că această etapă în-seamnă nu numai o creștere nemărginită a receptivității oamenilor în ceea ce privește arta, ci și o dezvoltare uriasă a puterii creatoare — în domeniul artei — a maselor.

De abia rezist tentației de a înșira citate peste citate din capitolele proiectului, pentru a demonstra în ce fel vor fi create condițiile istorice ale împlinirii visului nostru. Proiectul de Program cuprinde toate definițiile privind cultura comunismului, ne arată că în condițiile trecerii la comunism activitatea creatoare devine accesibilă tuturor membrilor societății, că din rîndurile artiștilor amatori se vor afirma noi scriitori, pictori, sculptori, muzicieni, actori talentați...

Revoluția culturală va fi desăvîrșită, actul de creație artistică nefiînd rezervat numai unor, cî fiind hîmul fiecărui membru al societății comuniste; frumosul va deveni o necesitate generală ca apa sau ca pîinea de toate zilele. Îmi place să meditez oțdoată asupra

puterii fără de hotar a frumosului într-o asemenea societate, unde fiecare cetățean este în același timp și un creator. Și nu mă miră rangul înalt care i se va atribui literaturii și artei. Dacă visul meu de altădată a fost o răspîndire generală a ideilor tainiate, aceasta s-a legat mereu și de gîndul unei aprecieri înalte a vocațiilor mele, a întregii arte pe care o exercit. Și iată că proiectul de Program mă asigură încă odată că așa este, că așa va fi. Literatura și arta vor servi, spune proiectul, drept izvor de bucurie și inspirație pentru milioane de oameni, vor exprima voința, sentimentele și gîndurile lor. Vor servi drept mijloc de imbogățire ideologică și de educare morală...

SZEMLER Ferenc

IN ACEST NUMAR:

- Din literatura sovietică: Sășka, schiță de Victor Amlinski. Poezii de Vera Inber și Konstantin Simonov (pag. 3)
- Probleme ale poeziei actuale: Articole de Vera Călin și Eugen Simion (pag. 6)
- Oameni și fapte: Portrete literare de Pop Simion, Petru Vinilă ș.a. (pag. 4-5)
- Jucătorul de poker și logica istoriei de Sergiu Fărcășan (pag. 8)

Apa la Stopa Flămîndă. Pe aici, pînă nu de mult, era numai pustiu!

ind, in 1921, a aparut prima editie a poemului "150.000.000", de pe coperta volumului lipsea numele autorului...

identificare cu multime anonime (sa crificiu al egoismului, al oricarei comoditati lintrice, renuntare la relogiile inimii)...

Dragii mei! / Oamenii lertai-ma odati! / Am gresit! / Am gresit! / Mai tirziu, aceeași deorientare tragi-

MAIAKOVSKI

Poeme

voaie! Cind iubita, inca indecisa ("Sa-i iubesc pe-astea asta?"), la luna inimii, fara de ghiduri sa stea...

urase; daruiera merge pina la acea voina de anonim de care vorbeam mai sus. E cunoscuta, in aceasta directie...

si pe mil / de arcare / noi vom trage / in 1918 ca o pozitie / teoriei nava / Lumea-ntraga / cum noi vom scrie / o / asa / o sa fie...

Fara indoiala, recenta editie a "Pozemelor" lui Maikovski (un prim volum al unei simple culegeri din "Opera poetica") constituie un eveniment...

ul Leonov ii place sa priveasca lumea veche / in ghidul de observatie ales de predecesorii sai literari...

ce Bilalov are un ton despolitic; restul timpului ii dedica reculegerii evlavioase sau vegetative in mod stupid in singuratate...

per ce se mai vede luna. Din goana trenului, prin sepa, cineva privește pe geam și spune: "La te, zita cum s-a rotujit luna..."

mineala te asteapta un soare strain si fantomatic, sanctiunea rabunilor absurde, caei scrie Leonov: "Zita care venea era urita și posomorita..."

LEONID LEONOV Bursucii

cu suferinta. De undeva se profileaza astfel Cehov și chiar Gorki cel din primele povestiri.

ridica in sus, in adincul sinului al cerului. Un trecut anti-macinal in oraș și memoria zădărnica pelecetului in război...

femeie iugărită, tocmă iubita din adolescență. Ne întorcem așadar, cu zimbetul de rigoare, pînă la Puskin...

și începem cu Leonov, coloristul emoliv, care vede cum tresare cerul și pamintul. In piela înghețată soarele se ridică asemenea unui pițuc de aramă...

urmării in concretul productiei literare (analiza auzelor semnificative aparute in ultimi doi ani). Considerind nedrept, ca productia literara a anului 1959 (romanele aparute in cinstea celei de a 15-a aniversari a Eliberării patriei) constituie un moment important in dezvoltarea romanului românesc contemporan...

sa temperamentală, care dacă nu e todeauna logică și caracterologică. A-titudinea critică față de asemenea derogări a fost confuză: unii i-au reproșat personalității că are altă atitudine decât cea indicată, alții i-au aparat pe decit convenența caracterului și din înfruntarea acestor două opinii juste dar parțiale, nu a putut iesi decit confuzie...

o istorie a unei părți din viața lui Anton Filip, iar acesta nu putea să nu procedeze așa cum a procedat: firea lui, caracterul, i-a determinat să acționeze de îndată, radical, brutal" (pg. 22). Ideea e reluată în capitolul "Intelectualitatea comunistă în ilegalitate" unde se analizează romanul lui Beniuic "Pe muche de cutit"...

in dispoziție restrinse, fie în colectivul de lucru. Or, asemenea forme ca nu sunt folosite de scriitorii sau sint prezentate sumar și simpliste, cele mai multe personaje spunind în asemenea prieturi fraze convenționale Beniuic folosește cele mai multe forme pentru a nu pierde erorilor săi să meditez asupra acțiunii lor. George Teodorescu ("Setea"), preocupat de problemele lupului se exprimă încoșec prin monologul interior Zaharia Stancu, în "Rădă-

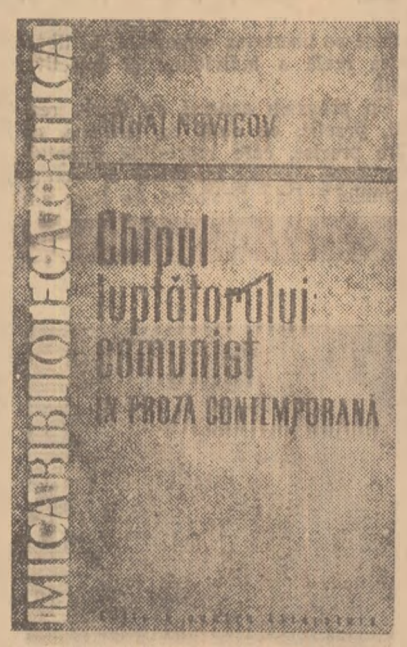
gresit însă dacă ne-am inclinat să le simțim, ideologic vorbind, constituind o problemă de tehnică literară, problemele de tehnică literară decurg din viziunea artistică, sint, în fond, chestiuni ideologice. Sau, cum spune M. Novicov, "modalitatea stilistică, o dată aleasă, obligă". E obligu nu numai la consecvența artistică, dar decite și asupra înghițitii de vedere, deci a viziunii generale.

și pentru că fiecare epocă, înfr-un mod mai mult sau mai puțin conștient, a simțit necesitatea să-și exprime valorile etice într-un limb de erou, care la rândul său a exercitat, prin prestigiu, artel, o anumit influență asupra oamenilor arelei epoci, este cu totul firesc ca și epoca noastră să-și creeze tipul său de eroi reprezentativi pentru aspirațiile sale de perfecțiune umană. Este cu totul semnificativ că burghezia decadentă și-a proiectat spaimele înfr-un anti-erou literar dezagregat, îngrozit de viitor și pentru care toate valorile au devenit in-valori. Pentru prima dată în istoria culturii, toate caracteristicile umane ale omului au primit într-o mecanică a peiorării un sens negativ, fiind negate ca valori, în schimb au fost exaltate atributele demenței și ale morții. Evoluind într-o lume inacceptabilă, cea mai rea din toate cele posibile, și prezentată ca atare de scriitorii decadentei, anti-eroul burghez este indemnul o pasivitate care nu mai are nici măcar senza naivă a "vieții viitoare". Pentru a justifica lumea burgheză, scriitorul înjosește natura umană, dămnind-o cu un peribit fixism decadent, la suterina eternă. Eroul lui noi noastre socialiste este, dimpotrivă, omul care gîndește și acționează în istorie, omul care transformind natura transformă și natura umană, cel care aplică la concret logica generală, cel care folosește contradicțiile în loc de a se lăsa sistemat de ele, printr-o abordare permanentă într-o societate perfectibilă în fruntea comunistilor și eroilor literaturii noastre, și face din viața în literatură, poezie ca apoi, prin prestigiu, artel, să influențeze societatea în sensul propriu spus dezvoltării.

Proponindu-și o temă precisă, indicată în titlu, criticul a avut de rezolvat o dificultate și anume: aceea că neabătîndu-se de la ideea sa centrală să renunțeze a da și o imagine zglobulă a cărții discutate. Autorul a rezolvat problema cu bun simț, astfel încît fiecare capitol, dedicat unui erou comunist, proiectează și imaginea generală a cărții. Ar fi fără sens însă dacă i-am reproșat criticului că nu se ocupă de problema conștientizării, a stilului, a altor personaje din romanul respectiv etc. și aceasta în numele lui M. Novicov face adesea asemenea reproșuri, dar și pentru că pretenția la universalitate a multor recenzenți este absurdă. Trebuie să se înțeleagă odată că orice carte are un cadru limitat, un timp determinat de observație și că a vere scriitorului să dezbata într-un singur volum toate problemele posibile, este a-i cere și ceva imposibil și dău-

Eroul vremii noastre

sa temperamentală, care dacă nu e todeauna logică și caracterologică. A-titudinea critică față de asemenea derogări a fost confuză: unii i-au reproșat personalității că are altă atitudine decât cea indicată, alții i-au aparat pe decit convenența caracterului și din înfruntarea acestor două opinii juste dar parțiale, nu a putut iesi decit confuzie...

inle sint amare", prețea intervenția lirică a povestitorului; caracterul moralistic al operii îngăduie folosirea acestui procedeu. Maria P. eala ("Desăsurarea", "Îndrăzneala") înfruntem permanent un ton critic, se distanțază de eroii săi prin comentarii psihologice, explică de ce într-o anumit împrejurare personajul său gîndește și acționează într-o anumit mod. Desigur, procedeul pot fi numeroase și nu e potrivit aici să le enumerăm. Ar fi

DIN LITERATURA SOVIETICA

SASKA

ochi; acesta, obișnuit să-l înțelegă, porni în seapă. Petrecând acest „gaz” răsătorit ca un bizon de tablă, am hotărât definitiv: directorul e un om tare, încercat...

— Asta numai dacă Șașka te ia. Am mers vreo jumătate de oră fără să vorbim. Apoi Nikolai frînă, și luându-și felinarul cobori din mașină. Porni prin pământul afînat de arătură, scoțându-și cu greu cizmele. Se opri apoi și îl strigă pe tânărul din Gorki: — Vino-neo!

VLADIMIR AMLINSKI

— Asta e munca lui Borozdin, — spuse Nikolai. Cite unii mai fac șmecherii, îl înșeală pe agronom, dar asta... — nu găsi cuvîntul care să exprime toată măiestria lui Borozdin, și îl privi cu reproș pe tânăr, prevenindu-l parcă să nu facă șmecherii ca unii, și să facă arătura ca Șașka Borozdin.

ceau și îl privea pe Șașka cu admirație, cu ironie, cu gingășie și melancolie. Îl urmărea fiecare gest și cuvînt, suferea pentru el, lemnindu-se că poate să pară mai rău decît era el de fapt, și desigur îl iubea. Și luminat de strălucirea, de lumina egală a sentimentului ei, Șașka deveni deodată mai bogat decît fiecare dintre noi, decît directorul nedormit și preocupat, decît mine, ziarist din Moscova, uluit de întinderea stepelor, decît băiatul din Gorki pentru care am venit aici...

Nikolai, jenat de imixtiunea noastră în jocul minnat și chinuitor din fața noastră, spuse cu o voce dinadins oficială: — N-ai oboseit, Șașka, fără schimb? — Nu. Rezistăm noi. Muncă multă, bani mulți. Pentru mine munca-i ca miera dulce: cu cit e mai multă, cu atît e mai bună... — Totuși, toți sint doi, iar tu singur, — spuse Nikolai. Nu se cade. Uite, țiam adus schimbul.

Nikolai îndreptă felinarul spre băiat. Șașka îl cercetă în voie, îndelung. — De cîți ani lucrezi? — întrebă Șașka.

Băiatul tăcu, vrînd pesemne să mintă, dar se răzgîndi. — Acum încep primul an... Șașka plescăi.

— Așa sintem noi, răspunse încîntat copilărește Șașka. Ar trebui cu ocazia asta să dăm gata o sticlă și să strigăm: — Vai, că guraliv mai e, exclamă femeia cu o indignare prefăcută — Și mincinos! Nici n-o gustă, vodca blestemată să fie, în ultima vreme. Și n-are nici o sticlă. Rușine să-ți fie!

— Anul trecut nu mergea așa tractorul, — spuse Nikolai făcîndu-se că n-a auzit propunerea lui Șașka. — Păi asta a fost anul trecut, cînd nu mă iubeau femeile. Mă nedreptăteau. Iar acum mi-am găsit fericirea. Zimbi larg, îi lucră dinții frumoși și egali, își desfăcu miștile și începu să cînte:

Marea doarme în roșu-astîniț, Stau pe bănci doar prechii, doar perechii. Fericirea aici mi-am găsit, În orașul acesta străvechi.

Avea o voce sonoră, curată și cînta dinadins fălărește. Era un artist înăscut, acest flăcău zvelt și oacheș. Și cînt Nikolai își mută felinarul, am văzut femeia — ochii îi strălu-

VERA INBER Sovieticul Columb

O, cum a izbucnit în cer omul Desprinzîndu-se lin de pămînt! Din nou și-a încordat aripa Și n-a mai fost înfrînt.

Natura îi suna mereu Cînd încerca vîzduhul cu aripa să bată: „Legat de pămînt te-am creat, Nu vei putea zbura niciodată!”

Dar nu putea să reziste Mișcării fulgerătoare Arcul atracției orbe Întins de această mișcare.

Triumfătoare, disarea Străveche prin ceturi rebele, Columbul sovietic o suie Înalt, în oceanul de stele.

In romînește de CEZAR BALTAG

KONSTANTIN SIMONOV Cel dintîi

Încă nu bănuiam... priveam zorii și brumele Ascultam obișnuitele știri... vibrațiile obișnuitelor melodii

Și deodată am auzit pămîntul trezindu-se și murmurîndu-și numele El era de mult zburat — plutea prin constelațiile marilor țării.

„Ce întînsă ești patria mea”, glasul simplu fierbinte Îl știam, îmi era cunoscut din trecute aspre dimineți Și-atunce știrile-ncepeau cu aceste cuvinte (Și nu în zadar mi-amintesc — cum o să vedefi).

Pentru că liberă, ridicîndu-se neajutată Din cenușa războiului, din pulberii și scrum, Patria mea nănfăcîră Și-a trimis fiul pe cel mai înalt, pe cosmicul drum

Păstrăm în amintire tot... nici o clipă nu a trecut zadarnică Sînt în noi cicatrice cu-amarnice guri De aceea iubim pacea-n peci. Și lansat pe orbita sa pasnică Omul nostru a plecat să dea cea mai pașnică bătălie întregii naturi.

Ca un ciocan, ca o inimă-mi bate emoția în vers Nu, nu-i oricine în stare și știe Să fie primul la atac în univers. N-au rost alte imagini în această poezie.

In romînește de MIOARA CREMENE

oful a fesiț pe dos. Nu l-am întrebat eu despre sovihoz, ci el pe mine despre Moscova. — Cum mai arată Cistie?

— Era de felul lui moscovit, și nu spunea niciodată tot numele „Cistie prudi”, ci numai „Cistie”.

— Cred că acum e plin de lalele pe acolo... Cînd am fost eu, de-abia le răsădeau... Dar și noi avem în seapă lalele.

— Da, lalelele sint onorabile aici, am încuviințat eu. Dar el mă privi neîncrezător.

— Onorabile? Avem lalelele uimitoare! Apoi spuse fără nici o legătură: — Ascultă, în stația Maia-kovski s-a terminat trecerea subterană?

— Păi asta s-a făcut demult, i-am răspuns.

— Totuși nu mai sint la curent, spuse el și se posomorî. Timpul trece. Se întinse pe patul său pliant, dar nu încapă, și-și îndoi picioarele lungi și subțiri.

— De ce nu te întinzi pe pat, — i-am spus — doar nu ți-e comod... — Iși scoase ochelarii, privindu-mă cu ochii lui serioși și miopii, cu ceva cuplărește în ei. Asemenea ochii au băieții care citesc mult, băieții premanii. Dar poate că și el a fost o dată premiant. Iar acum este director de sovihoz.

— Nu pot să dorm în „gaz” cînd mă împotmolesc noaptea în seapă și știu că nici dimineața nu voi fi plecat... Iar pe patul pliant mi-e foarte comod.

— Iși scoase maiou și văzu că are în corp de adolescent — cu umerii drepti și slabi, cu claviculele ascuțite, cu bustul încă lipsit de fermitate bărbătească. Cînd, dar dimineața mi se părea altfel. Alunei n-aș fi putut să-i spun „tu”, iar acum vorbeam ca niște colegi, deși el are cîțiva ani în plus... Iar dimineața l-aș fi dat neîndoios treizeci și cinci de ani. De altfel, purtase atunci o scurtă valniță, cizme, călăci, hotărîi, chiar geci pămîntul, așa cum îi stă bine unui stăpîn al locului. Și tot timpul în jurul lui se formau virtejiuri omenești, îl întrebau mereu despre ceva, îl rugau să dea ba va pentru club, ba medicamente pentru ferma de păsări, ba locuință pentru bibliotecara nouă, ba halate pentru mulgătoare. Iar el stătea în centrul acestor virteji și nu se părea înalt și atotputernic ca un zeu. E drept, era un zeu îmbrăcat în scurtă și cizme, cu o șapcă cenușie turțită și cu ochelari groși (încă din copilărie) cu rame groase. Explica telegrafic, cu vocea lui surdă și caldă, cum să se găsească medicamentele, varul și o casă pentru bibliotecară. Și încet, încet, virtejul dispărea. Totul devenea rezolvabil. Dar de cum făcea alți cîțiva pași, în jurul lui se forma, ca în jurul unui magnet, un alt virteji, și alți oameni îl întrebau alte lucruri.

— Apoi l-am văzut urcîndu-se în „gaz” și arătîndu-i șoferului direcția din

— Știi, îmi spuse, lîngă cinematograful „Udarnik” e un restaurant, „Pescărușul”. Acolo am petrecut noi după examenul de stat. Și glumeam: cine și unde va ancora... Uită, vezi, au ancorat aici, pe pămînturile destelenite... Alții au și pornit în direcția contrară, dar mai sint și din aceia care înoată pe loc... Dar restaurantul era tare bun!

— Era pe gînduri. Apoi zimbi deodată, amîndu-și pesemne ceva îndușoșor din viața aceea îndepărtată, aproape ireală acum. Fililul lămpii cu gaz începu să se zbată.

— Nikolai, îl întrebai eu — cum o duceți cu creșterea păsărilor?

— Dar n-am aflat nimic despre asta. El dormea... Am sîlat în lampă și m-am întors spre perete. Și deodată răsuna o bătăie insistență în ușa. M-am sculat, străduindu-mă să nu mă împiedic de patul pliant. Am deschis, sîntînd în fața o pală de vînt, și cineva nevăzută, fesiț din noaptea întunecată, fără stele, — rosti:

— Scuzăți-mă, tovarășe director! — Nu sint eu tovarășul director, răspunse aspru. Iar tovarășul director, oricît s-ar părea de ciudat, are obiceiul să doarmă uneori noaptea. Ce s-a întîmplat?

— Știi, am venit de la școala de tractoriști din Gorki, spuse tânărul, accentuînd tuburat cuvintele. Iar aici toți dorm. Paziicul m-a alungat din gheretă. Dar eu am venit să muncesc, nu? Și așa vrea să dormi și eu...

— Zici că vrei să dormi? — se auzi vocea joasă a lui Nikolai. Dar de munceti, vrei să munceti?

— Și asta vreau, — răspunse băiatul.

— Ei, atunci intră. Băiatul veni singherit în cameră. Ținea în mîna un geamantan jerpelii.

— Eu vă rog să mă lertați, spuse și mai emoționat. Am vrut să dorm în gheretă, da' paziicul zice: du-te la director să-mi dea o lirtie... Zice — nu te cunosc, poate ești vreau spion, sau vreau șmecher. Așa că mă rog să mă lertați.

— Îl lertăm? — întrebă Nikolai.

— Îl lertăm — răspunse.

— De lertat îl lertăm, dar unde-l repartizăm?

— Iși scoase o țigară, îl privi pe tânăr și spuse: — Va să zică ești tractorist. E prima dată cînd vii la lucru?

— Prima dată.

— Și n-ai s-o ștergi pesle vreo două luni? — întrebă Nikolai.

— Cum se poate? — răspunse celălalt mirat. Noi, cei din Gorki, nu sintem așa...

— Nu sinteți așa? — întrebă aspru Nikolai. O să vedem noi cum sinteți. Iar acum pregătește-te să te repartizăm.

Nikolai scoțea în „gaz-ul” mărunț. Urcăram în mașină; o conducea Nikolai. Ștepa mireasă puternic a primăvară, vîntul ne ajungea din urmă, iar Nikolai conducea cu siguranță, dar prea violent.

— Mergem la brigada treia, la Șașka Borozdin, spuse el. — Cel mai grozav tractorist de pe aici. Și tu, dragă, ai să fii schimbul lui. Ai să stai în cortul lor. Se gîndi și adăugă:

— Asta e munca lui Borozdin, — spuse Nikolai. Cite unii mai fac șmecherii, îl înșeală pe agronom, dar asta... — nu găsi cuvîntul care să exprime toată măiestria lui Borozdin, și îl privi cu reproș pe tânăr, prevenindu-l parcă să nu facă șmecherii ca unii, și să facă arătura ca Șașka Borozdin.

— La lumina felinarului se vedea colțul galben al arăturii, iar mai departe stepa tăcută, încruntată pornea spre cerul mohorit contopindu-se în cele din urmă cu el. Și doar departe de tot se mișca perseverenți și egal o lumină singularică și mărunț în fața imensității acestui pămînt, — un tractor care ara. Directorul și noi venim suiri în mașină și țărăși porni; alături întinderea neagră, plină de vîntul primăvarăic al nopții.

— Am sosit, țărășii — spuse Nikolai. Joze de pe cai!

Pe arie era liniște, doar vîntul agita foile corturilor ascunse în întuneric. Răsuna o voce joasă, sonoră de femeie.

— E țirziu, Șașka... Totuși plec... Mă duc.

— Ce te grăbești, răspundea pămînt și grăbit o voce ușor răgușită, tinăra, de clipă. Unde să pleci? — Mai stai o bîrbat. Doar nu ți-am spus totul...

— Știm noi cam ce aveți să ne spuneți, răspundea ea cochetînd. Știm noi poveștile voastre de la miezul nopții...

Borozdin! spuse directorul tare, și după cum mi se păru, jenat. Am venit pe la tine.

Se făcu tăcere. Femeia rosti supărată, în șoaptă: — Vezi că nu trebuia să stau... Cine știe la ce se vor gîndi acum!...

— Chiar numai la tine te gîndu! — o puse la punct bărbatul. Și în șirșit după această ceartă, vocea bărbătească rosti răgușit: „Salutăm pe Nikolai Alexeevici!”

Directorul își ridică felinarul, și zări chipul lină al celui mai grozav tractorist, chip smeard, țigănos, cu ochi rotunzi foarte negri, și unorii, probabil, sălbatici. Femeia n-ami distins-o ci am auzit numai cum, recunoscîndu-l pe director, începu să vorbească repede, speriată: — De ce oare, Nikolai Alexeevici, nu ne aduce a treia zi laptele în brigada?...

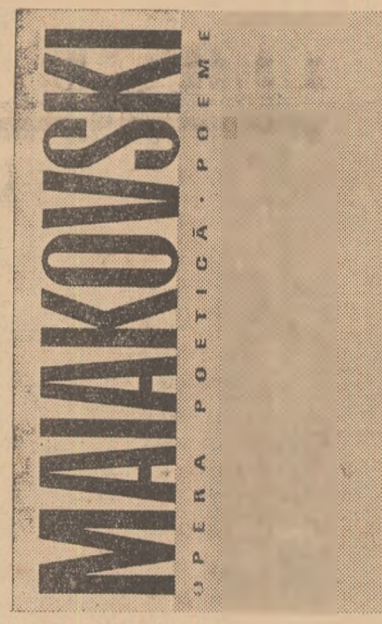
O să aducă... Am să aflu eu miine de ce, răspunse Nikolai.

— Mergem în cort sau stăm aici? — întrebă Șașka.

— Stăm aici... Nu rămînem mult. — Păi de ce așa, întrebă Șașka. — Puteți să stați și mai mult. Sintem bucuroși de oaspeți. Vorbea zimbînd ușor, rotîndu-și ochii și gestuicînd cu o mîna de parcă dirija o melodie cunoscută numai de el. — Ne iubim felul. Toată stima. Și sintem și oameni primitorii. Se înclină în fața noastră, părul lui negru și lucios cu cărarea într-o parte, sclipi la lumina felinarului. Și am înțeles dintr-o dată că Șașka e țigan.

— Iar joacă teatru, — spuse femeia. Toată seara a jucat teatru, i-a apucat.

— Lasă-l să joace, spuse directorul. — Cînd muncetiți și zi noapte, alchel să și joci. Nu-i așa, Șașka?

Tălmăciri din literatura sovietică: Poeme de Vladimir Maiakovski, Ștepa cit vezi cu ochii de Nikolai Virta, Ingemămarea apelor de Mirza Ibrahimov, Splaiul universității de G. Gor

ENERGIA CUVÎNTULUI

neobișnuită eferescență creatoare caracteristică vînzii literare sovietice a ultimelor luni. La Uniunea Scriitorilor Sovietici, la edituri, sau la redacțiile zărilor literare și ale revistelor, pregătirile pentru întîmpinarea celui de-al XXI-lea

și-au intitulat culegerea de noi piese delecte Congresului: Timpul acțiunii — zilele noastre, iar poezii. Cea mai bună poezie a mea. Scriitorii pentru literet și copii au predat editurilor culegerile Cavalerii timpului nostru și Tu vei fi comunist, iar criticii, literatura și contemporaneitatea și Viața, eroii, literatura.

a poporului care deschide pentru prima oară în istorie porțile comunistului. Nimeni nu aștepta creștii literare de mare amploare — romane, piese de teatru, povestiri — scrise în grabă, superficiale, netrecute printr-o profunză și serioasă elaborare creatoare. De aceea genul scurt, în plină înflorire, e considerat de scriitorii sovietici ca o etapă necesară în crearea unor tablouri de amploare ale contemporaneității.

inspirat noul său roman — n-a putut avea loc. Revenit din Berlin, Simonov, mi-a comunicat prin telefon că trebuia să plece în Grecia și să transmit scriitorilor români un salut de frate și că în primăvară speră să viziteze „mămurata României”. Această dorință de a ne vizita țara mi-am exprimat-o și prezatorul Leonid Sobolev, președintele Uniunii Scriitorilor din R.S.F.S. Rusia („Sint 17 ani de la acel august minnat cînd am trecut prin România. M-ar interesa foarte mult să revăd aceleasi locuri”; poetul Evgheni Dolmatovski și soția acestuia, scriitoarea Irina Leucenka (în volumul Povestiri din anii de război descrise în numeroase episoade și despre eliberarea României la care scriitorul a luat parte în calitate de comandant al unei unități de tancuri); scriitorul Vasili Zaharceenko (al cărui nou volum de reportaje și povestiri despre savanți și știința contemporană sovietică va ieși în zilele Congresului); Evgheni Kivunov care, urmîndu-se să se întorcă în Cuba — unde a petrecut o lună în calitate de corespondent al Pravdei. — Împreună cu regișrul Kalatozo și operatorul Urușevski ca să toarne un aparul despre această țară, mi-a spus: „Am fost ca turist doar cîteva zile în România. M-am îndrăgostit de această țară. După ce terminăm filmul despre Cuba, — îi scriu scenariul — visez să viu în România...”

Congres al P.C.U.S. sint în toi. Zeci de articole publicistice sau reportaje despre marile construcții ale comunistului au publicat în Pravda și Izvestia, Literaturaia Gazeta sau Literatura i jurni — scriitorii sovietici. Cifrele mușfestărilor la care au participat numai scriitorii din Moscova sint impresionate. Iată doar cîteva din ele: 35 de mari serate literare, 100 de sezoări în secțiile uzinelor în timpul pauzei de prînz, 175 de conferințe despre literatura sovietică... În același timp, brigăzile de scriitori pleacă permanent pe pămînturile destelenite ale Kazahstanului și Siberiei sau pe santierele marilor construcții ale comunistului. La 24 septembrie a avut loc pe pămînturile destelenite în Tbilisgrad, prima „zi a poeziei”. „Ziua poeziei”, această neobișnuită sărbătoare poetică, a intrat în tradiție. Anul acesta (al 7-lea) sărbătorea poeziei e închinată firesc Congresului P.C.U.S. Duminică 8 octombrie pe estradele im-podobite cu flori din pietele Moscovei poezii au inaugurat în fața unui auditoriu de zeci de mii de moscoviți Ziua poeziei. Peste 150 de sezoări sint organizate în aceste zile în secții de fabrici, cluburi, biblioteci, librării, în parcuri sau ninte. Poezii, de la cei mai vîrstnici în cei mai tineri, își citea cele mai re-cente creații închinete constructorilor comunistului, partidului. De sub teacșurile tipografurilor ies în aceste zile din preajma Congresului 11 culegeri colective pregătite pentru Congres de scriitori din Moscova. Iată cîteva din ele: Fapte și giuduri se numeste culegerea de reportaje despre frunziși în producție. Pe teme sătești, volumul de poezii și schițe despre noul din viața satului colhoznic. Oamenii orașului nostru năvestește despre moscoviții ale citor unu au ajuns să fie cunoscuți astăzi în toată Uniunea Sovietică. Dramaturgii

Numerele festiva (10) ale revistelor literare care vor apărea în zilele Congresului aduc în paginile lor articole publicistice pe marginea proiectului de Program al P.C.U.S. semnate de Berdi Kerbaev: În toată statura (Notii Mir), Ian Sudrabkhan: Dragoste și ereditate, Gheorgii Markov: Tezaururile marii vieți, Evgheni Dolmatovski: Poezia zărilor noastre (Znanii). Ele înscerează în paginile lor și o somnă de noi creații ale scriitorilor sovietici pe teme arzoare ale contemporaneității. Remarcăm semnăturile lui K. Fedin.

„Legătura cu viața poporului” — este linia principală în toată activitatea scriitorilor sovietici. Iată de ce cele două mari capitole în care se împarte timpul scriitorilor sovietici este „jorulul” și „măsură de creație”. Serghei Barudin reînnoiește din Ginkola mi-a povestii scriitorului îndul despre impresiile proaspete și tîm culose pe care abia însoțea și pe pună pe hirtie. Vsevolod Ivanov s-a întors din Kazahstanul de sud, din locurile unde cu 47 de ani în urmă se pe-

trecea acțiunea romanului său Noi mergem în India. — 47 de ani nu-i un termen lung în fața istoriei, dar pentru viața unui popor care-și construiește o nouă societate — e un termen gigantic, cutremurător. De asta m-am convins cu ochii mei acum în Kazahstan. Despre această vreau să scriu în noua mea carte. Romanul se va numi Înălțarea cetății.

trecea acțiunea romanului său Noi mergem în India. — 47 de ani nu-i un termen lung în fața istoriei, dar pentru viața unui popor care-și construiește o nouă societate — e un termen gigantic, cutremurător. De asta m-am convins cu ochii mei acum în Kazahstan. Despre această vreau să scriu în noua mea carte. Romanul se va numi Înălțarea cetății. Poetul popular Rasul Gamzatov reînnoiește la Moscova dintr-o călătorie făcută în Anglia îmi povestea cu înșuflește tinute de rîndăritore sa în Daghestan, unde locuiește, despre unele fenomene în viața străvechii populații avare. Tema principală a noului său volum de versuri lirice inspirate din realitatea contemporană a Daghestanului este prîndirea trăsăturilor comuniste în viața și conștiința oamenilor. Înălțarea mea cu Konstantin Simonov, care ani de zile a trăit în Uzbekistan, a cărei viață i a

scriitorii sovietici în preajma Congresului P.C.U.S.

scriitorii sovietici în preajma Congresului P.C.U.S.

scriitorii sovietici în preajma Congresului P.C.U.S.

AUREL RAU

Patrie

Cunună de munți, cu soare-n vîrf, patria. Din stîncă-n stîncă, un vultur rotînd...

Clipă

Cu mai mulți prietini pe drumuri de seară. Frunze de fag verde întunecat...

Cu mai mulți prietini, și nimeni nu vrea să iacă. Sînt atîtea fete-n ferestrele-orașelor...

Pe aceste drumuri vom mai umbra.

Portret

Încep să-mi caut portretul în arborii Cu coaja crăpată... Intotdeauna cînd vîntul de primăvară...

Din toți, aleg pentru suflet stejarii. Colesc sălcile cu plîsul lor în Care prea des îmi tin calea în orele serii...

Aș vrea, moartea să nu mă găsească Pierdut în alezări tomnatice; Ochii mei prin care pătrund colorile...

Vuiți arbori, soarele-i sus prin foi. Timpul sculptează în trunchiurile noastre Slove adînci. Însă omul neînchinat...

Despre lemn, oțel și om

Me călăuză "ghezeșul". Nici nu se poate călăuză mai bună. Pînă și zidurile inerte...

Cînd strîngi mîna lui Dombos Paul, ai impresia că dai mîna cu nuntile. Bărbatul e înalt, vînjos, drept ca bradul...

— Despre respectul lui pentru lemn și om, îți poate vorbi oricare dintre cei 22 de muncitori aflați sub conducerea sa...

— Nu-i de mirare că lucrul iese de calitate, cînd ai tot timpul lemnul sub ochii. Noi îl tăiem, îl lăsam, îl corhănim...

— Muntele nu îngăduie să fie martorul mult al evenimentelor: reped, prin fiecare gură a ecourilor sale, zgometul caracteristic pe care-l ascultăm...

— Cum? Întîi: netîind prea de sus trunchiul. Apoi: printr-o lăsonare bună, atentă. Pe urmă: transportînd ecgîi buseții...

— Aici începe "corhănitul". Nu-i simplu: dai brînci buștenului și gata. Dacă panla e prea accidentată, materialul se distruge...

Desen de BECA RIND

— Anul curent, Florie. Un om cu geamantan întreabă de vila A 3. Vine cu cinci zile...

— Ba, pică cerul. Problemele mele nu sufereau amănunte. Nu se găsea cineva să-ți înă locu?...

— Ce-i de față îl cîntăresc din priviri. Nu pare. Tinerel, slăbuț, să-i bați în buzunar...

— Din toți, aleg pentru suflet stejarii. Colesc sălcile cu plîsul lor în Care prea des îmi tin calea...

— Aș vrea, moartea să nu mă găsească Pierdut în alezări tomnatice; Ochii mei prin care pătrund colorile...

— Vuiți arbori, soarele-i sus prin foi. Timpul sculptează în trunchiurile noastre Slove adînci. Însă omul neînchinat...

— Me călăuză "ghezeșul". Nici nu se poate călăuză mai bună. Pînă și zidurile inerte...

— Cînd strîngi mîna lui Dombos Paul, ai impresia că dai mîna cu nuntile. Bărbatul e înalt, vînjos, drept ca bradul...

— Despre respectul lui pentru lemn și om, îți poate vorbi oricare dintre cei 22 de muncitori aflați sub conducerea sa...

— Nu-i de mirare că lucrul iese de calitate, cînd ai tot timpul lemnul sub ochii. Noi îl tăiem, îl lăsam, îl corhănim...

— Muntele nu îngăduie să fie martorul mult al evenimentelor: reped, prin fiecare gură a ecourilor sale, zgometul caracteristic pe care-l ascultăm...

— Cum? Întîi: netîind prea de sus trunchiul. Apoi: printr-o lăsonare bună, atentă. Pe urmă: transportînd ecgîi buseții...

seara, ieșind pe terasa în briza dulce a fetei, îl opri pe primul venit și-i zise cu o bucurie copilărească: — Fac cîinste. Am o veste de-acasă...

— Nu se găsea cineva să-ți înă locu? În vremea noastră nu exista oameni de neînlocuit. — Eu chiar de acela sint, de neînlocuibil: zice cu convingere omul cu geamantanul.

— Ce-i de față îl cîntăresc din priviri. Nu pare. Tinerel, slăbuț, să-i bați în buzunar. Numai ochii mari și risu-i de el. Înălțarea lui nu te face să te presla...

— Din toți, aleg pentru suflet stejarii. Colesc sălcile cu plîsul lor în Care prea des îmi tin calea în orele serii. Și un grai robust, un suflu ca de furtună...

— Aș vrea, moartea să nu mă găsească Pierdut în alezări tomnatice; Ochii mei prin care pătrund colorile. Auzul meu prin care lumea cîntă...

— Vuiți arbori, soarele-i sus prin foi. Timpul sculptează în trunchiurile noastre Slove adînci. Însă omul neînchinat. Leacul și-l bea din izvoarele curcubeului...

— Me călăuză "ghezeșul". Nici nu se poate călăuză mai bună. Pînă și zidurile inerte. Ochii lui îi se topeau în priviri: — Respect lemnul așa cum respect omul.

— Despre respectul lui pentru lemn și om, îți poate vorbi oricare dintre cei 22 de muncitori aflați sub conducerea sa. Nici un n-are a se plînge de seful brigăzii...

— Nu-i de mirare că lucrul iese de calitate, cînd ai tot timpul lemnul sub ochii. Noi îl tăiem, îl lăsam, îl corhănim. Am înălțarea lui nu te face să te presla...

— Din toți, aleg pentru suflet stejarii. Colesc sălcile cu plîsul lor în Care prea des îmi tin calea în orele serii. Și un grai robust, un suflu ca de furtună...

— Aș vrea, moartea să nu mă găsească Pierdut în alezări tomnatice; Ochii mei prin care pătrund colorile. Auzul meu prin care lumea cîntă. Mîinile mele prin care toată lumea...

— Vuiți arbori, soarele-i sus prin foi. Timpul sculptează în trunchiurile noastre Slove adînci. Însă omul neînchinat. Leacul și-l bea din izvoarele curcubeului...

OAMENI

cred să-i fi cunoscut — niște țigovești, oameni deprinși cu comerțul ambulat, înșelătorii. Numai la colectivizare nu le sta capul...

rale era dinainte cumpărat pe bău-tură. Începu să se fure laptele noaptea, 50 de hectare însămintate cu porumb rămase în paragina...

BILET LA BĂI

Șolohov, care, oricum, e un personaj pozitiv. Spune și dumnea; tu, minier frunțos, clasă muncitoare...

— Disciplina muncii din industrie, spiritul de întrecere, grija pentru avut comun, critica și autocritica...

— Oțelaci lui, minierii, l-au învățat să fie mereu nemulțumit de ceea ce a realizat, și-i dea muncii suprema cîinste...

— Nu-ți povestesc istoriile de la Adam, cu muncă de lămurire și încercări, ci întimplări cu care mă înținesc zilnic...

— Relatez cu mijloacele reportajului cîteva din împrejurările concrete în care instructorii teritoriale de partid...

— Oțelaci lui, minierii, l-au învățat să tubescă adevărul înainte de toate, pentru că el, adevărul, e totdeauna de partea comunistilor.

— La sosirea lui, gospodăria colectivă "Drumul lui Lenin" din Rominești nu era nici codășă, nici frunțoasă...

— Despre ingrijitorul Chișulea se spune că-i un lăzăr-briț. — Din dulău nu scoți slănină, apreciau oamenii situația.

— Oțelaci lui, minierii, l-au învățat să tubescă adevărul înainte de toate, pentru că el, adevărul, e totdeauna de partea comunistilor.

— La sosirea lui, gospodăria colectivă "Drumul lui Lenin" din Rominești nu era nici codășă, nici frunțoasă. Nu atrăgea asupra ei nici laudele, nici blamul raionului...

— Relatez cu mijloacele reportajului cîteva din împrejurările concrete în care instructorii teritoriale de partid și-au valorificat acele însușiri care dau strălucire și forță inițiativelor noastre...

— Oțelaci lui, minierii, l-au învățat să tubescă adevărul înainte de toate, pentru că el, adevărul, e totdeauna de partea comunistilor.

Talonul de calitate

— E o fire deschisă, spontană, ară căreia ambietor în felul de a te primi, a vorbi, a-ți da mîna...

— Inteleg din explicațiile lui Fane că talonul de calitate e o creație ce mai mult neconștient, o problemă tehnico-organizatorică...

— Evoluția lui către exigență și conștiință muncitorească e plină de semnificații. Ștefan Anghelescu face parte din cova ce se cheamă iniția generație de muncitori.

— Trebuie să ai un fel de ambiție, care, de fapt, nici nu-i ambiție, e mîndrie că tu, om simplu, îți poți permite să faci un lucru extraordinar.

— Cum o să lăpătezi 50 de tone pietriș mîncînd piine, cu marmeladă? Îl trînceau acasă. Azi așa, mine așa.

— Oțelaci lui, minierii, l-au învățat să tubescă adevărul înainte de toate, pentru că el, adevărul, e totdeauna de partea comunistilor.

— La sosirea lui, gospodăria colectivă "Drumul lui Lenin" din Rominești nu era nici codășă, nici frunțoasă. Nu atrăgea asupra ei nici laudele, nici blamul raionului...

— Relatez cu mijloacele reportajului cîteva din împrejurările concrete în care instructorii teritoriale de partid și-au valorificat acele însușiri care dau strălucire și forță inițiativelor noastre...

— Oțelaci lui, minierii, l-au învățat să tubescă adevărul înainte de toate, pentru că el, adevărul, e totdeauna de partea comunistilor.

— La sosirea lui, gospodăria colectivă "Drumul lui Lenin" din Rominești nu era nici codășă, nici frunțoasă. Nu atrăgea asupra ei nici laudele, nici blamul raionului...

— Relatez cu mijloacele reportajului cîteva din împrejurările concrete în care instructorii teritoriale de partid și-au valorificat acele însușiri care dau strălucire și forță inițiativelor noastre...

— Oțelaci lui, minierii, l-au învățat să tubescă adevărul înainte de toate, pentru că el, adevărul, e totdeauna de partea comunistilor.

Talonul de calitate

— E o fire deschisă, spontană, ară căreia ambietor în felul de a te primi, a vorbi, a-ți da mîna...

— Inteleg din explicațiile lui Fane că talonul de calitate e o creație ce mai mult neconștient, o problemă tehnico-organizatorică...

— Evoluția lui către exigență și conștiință muncitorească e plină de semnificații. Ștefan Anghelescu face parte din cova ce se cheamă iniția generație de muncitori.

— Trebuie să ai un fel de ambiție, care, de fapt, nici nu-i ambiție, e mîndrie că tu, om simplu, îți poți permite să faci un lucru extraordinar.

— Cum o să lăpătezi 50 de tone pietriș mîncînd piine, cu marmeladă? Îl trînceau acasă. Azi așa, mine așa.

— Oțelaci lui, minierii, l-au învățat să tubescă adevărul înainte de toate, pentru că el, adevărul, e totdeauna de partea comunistilor.

— La sosirea lui, gospodăria colectivă "Drumul lui Lenin" din Rominești nu era nici codășă, nici frunțoasă. Nu atrăgea asupra ei nici laudele, nici blamul raionului...

— Relatez cu mijloacele reportajului cîteva din împrejurările concrete în care instructorii teritoriale de partid și-au valorificat acele însușiri care dau strălucire și forță inițiativelor noastre...

— Oțelaci lui, minierii, l-au învățat să tubescă adevărul înainte de toate, pentru că el, adevărul, e totdeauna de partea comunistilor.

— La sosirea lui, gospodăria colectivă "Drumul lui Lenin" din Rominești nu era nici codășă, nici frunțoasă. Nu atrăgea asupra ei nici laudele, nici blamul raionului...

— Relatez cu mijloacele reportajului cîteva din împrejurările concrete în care instructorii teritoriale de partid și-au valorificat acele însușiri care dau strălucire și forță inițiativelor noastre...

MIRCEA BALAU "Petras Vasile, Trejitor la 'Industria Sirmei', Cîmpia Turzii"

Mihai STOIAN

Senhor Nicolas Dragota

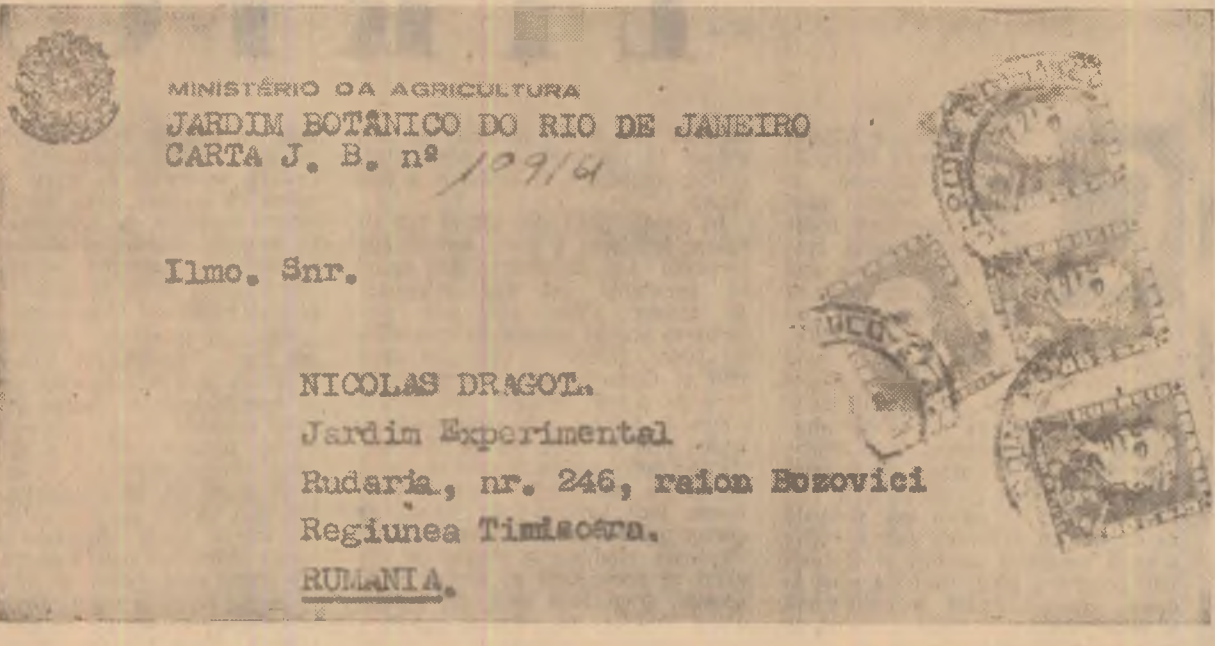
SAPTATE

Senhor Nicolas Dragota, caruia i se adreseaza cu adina politeza...

Dar in Brazilia mare de unde sa se stie acestea. Pentru Gradina Botanica din Rio de Janeiro...

De la marginea Rudariei pozei cu un ochi intreaga raiun. Bozovici e cel mai mic raiun al bogatului Banat...

De la marginea Rudariei pozei cu un ochi intreaga raiun. Bozovici e cel mai mic raiun al bogatului Banat...

Correspondență din Brazilia, primită de Nicolae Dragota

PAVELARE OASPEȚI

Îl ținem în căruța și guguțului cu mere, pe șoseaua Timișoara-Cenad...

că trecusem pe lângă măsura aparatului fără să ne oprim. De fapt așa și era...

s-a părut piinea așa de gustoasă, rareori am mâncat o șuncă alumată mai bună...

Peste 5-6 ani are să fie și el aici, agronom la gospodărie. Nu se poate să nu ne vizitezi și pe noi...

— Acuma ce mă faci? a întrebât guguțului afit de vădit disperat, înclătărea că i fost pus pe neașteptate în fața unei catastrofe...

— Numai tovarășul Inginer Neagu mai are un radio ca al meu. E un „Latvia” cu pafiton. — Are pic-up, îl corectă Inginerul cu bunăvoință...

— Așa-că atâtă am luat și nici cu o lețeaie mai puțin? Spune tu, să nu zică tovarășii că mințim: sintem 3 brațe în familie și am făcut în total 1111 zile-muncă...

— Speriat că eram prea muși oaspeți, am spus că ne-o să rămână nici o prăjitură, dar soția lui Lazăr ne-a liniștit cu aceeași distincție și mândrie...

— Din casa în dreptul căreia s-a petrecut accidentul, a ieșit un bărbat înbrăcat în strale orășenești, de lucru...

— Numai la gospodărie, spuse cineva din grupul localnicilor. — Faci prima uliță la stînga și ajungi la atelieri.

— Dar bani cîți ai luat? a întrebât ortacul meu de călătorie, devenind parca el însuși reporter interesat în cercetarea amplă și amănunțită a realității.

— Bani? Vă spun precis: 21.109 lei. — Asta-i uitat zimbând la guguțanul, dar omul meu parca se schimbase...

PETRU VINTILĂ

— Da, rogu-vă frumos, băgați căii înăuntru și poftiți și dumneavoastră. De ce să așteptați două-trei casării în stradă, pînă se repară roata?

— Presedintele statului popular intervine și el: — Sunt peste 30 de abonați la radio în comună și avem peste 500 de biciclete...

— Nu-i nimic, că avem de unde. Tot a doua zi facem prăjituri. — Wațai! dulce, a conchis Lazăr zimbînd cu îngăduință...

— Se întoarse spre președintele gospodăriei și cu toate că știa cifra precis, ca toți ceilalți, întrebă numai așa, ca să ne ulmească și mai mult pe mine și pe guguțanul...

— Ale lui Radu, băiatul nostru. Feciorul lui Pavel nu era acasă. Aflasem că are 21 de ani și că-i un băiat „fain”...

— Povestește-le cit cîștișii la gospodărie. Spune-le dacă ești mulțumit ori ba... Arată-le podul, să vadă cit e de încălzit.

— Nu se poate așa, stimați tovarăși. Rogu-vă să poftiți și pe la mine. — Toți trăim bine, spuse cineva. Ce să mai vadă la tine?

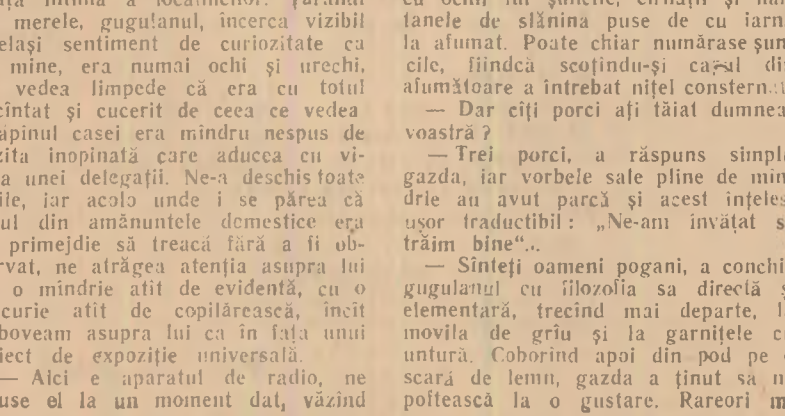
— Am copil care învață la Agromie la Timișoara, e student în anul întâi. Să vă arăt mărca fotografia lui.

— Cîți metri de făină sint aici? — Șapte metri, a răspuns gazda și guguțanul, tot cu ochii micșorați stătea de parca făcea socotela în gînd...

— Trei porci, a răspuns simplu gazda, iar vorbele sale pline de mîndrie au avut parca și acest înțeles, ușor traductibil: „Ne-am învățat să trăim bine”...

— Sîntei oameni pogani, a conchis guguțanul cu înțelțoșia sa directă și elementară, trecînd mai departe, la movila de grîu și la gârnițele cu untură...

— Azii la jarul tău de lemn! Am să-nvîrt o mămăligă Mîțele din sat s-o lingă Și s-o joace ca pe-un ghem.

Pe ogarele colective.

Brazilia, Mexic, India, Insula Java și cu multe ale părți ale globului e edificatoare că în 15 ani și-a însușit pe deplin aceste limbi...

Paralel cu învățarea acestor limbi Nicolae Dragota studia tainele vastei lumi a plantelor. În casa lui Nicolae Dragota găsești o masă de lucru plină de cărți...

— După 15 ani de luptă și muncă titanică, în grădina țăranelor comuniste Nicolae Dragota lăsmul a dat în fruct. — Am fost poftit să gust din fructul muncii albaneze...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

— Ești tovarășe, ce de belug o să mai dea pămîntul ăsta al nostru, așa cum îl vezi de năpăstuit, cînd vom cultiva pe el cartoful mexican...

Probleme ale poeziei actuale

POEZIA DE IDEI

Condiția sine qua non pentru ca poezia politică să fie poezie... Poezia de idei e veche cât poezia...

Algoritmii medievali, cu idei intruchipate în personaje abstracte... Poezia de idei e veche cât poezia...

Ideea înaintării dialectice prin antagonism creatoare este aproape un leit-motiv al meditației filozofice...

Meditația filozofică în poezie... Poezia de idei e veche cât poezia...

MEDITAȚIA LIRICĂ

Insoțitoare a istoriei, cu o nume Gorki, literatura urmează cu fidelitate destinul unui popor... Poezia de idei e veche cât poezia...

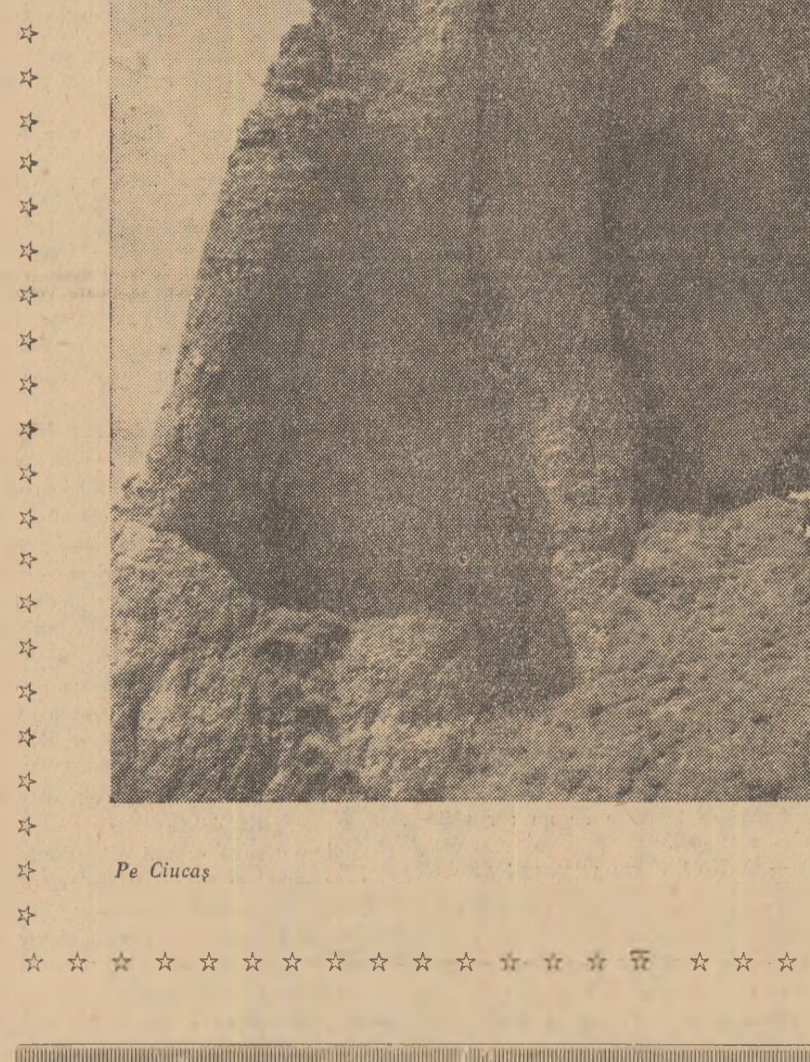
mele din anii din urmă, da posibilitatea de a urmări modul cum aceste tendințe se traduc în creații vii...

Am înțeles niciodată de ce criticii de acum trei decenii, poezia lui Beniuțiu li s-a părut a fi expresia "tra-gismului modern"...

Omul comunist - omul total

re, creșterea continuă a tirajului presei etc.), vor contribui la dezvoltarea nevoii de cultură a maselor...

oare un scriitor dori mai mult! Mișcarea scriitorului comunist e limpede. Parte integrantă a construirii socializării și comunismului...

Pe Ciucăș Foto: GH. ȘERBAN

Desferecatele porți

Zăvoarele porți, din azur, lată-lea desferecate! Și omul răsăritului...

Invectivă calmă

Singurătăți de ceară ascunse în firide Singurătăți de șarpe din herbi, cu solzii reci...

Materia și visele

Am frământat pământul aspru Cu palma grea de fărăn. Și i-am băut seva dintr-un pocal...

Vizita în țara noastră a unor scriitori din R. P. Ungară

Zilele acestea frumoase și ospitaliere de toamnă au găzduit un grup de scriitori din R. P. Ungară...

de la țară care în urmă de ani mii nu au sapa și lopata și care astăzi conduc cu o perfectă cunoaștere tehnică...

Străduindu-și în frîie inapitalul Pegas

Străduindu-și în frîie inapitalul Pegas El trece în iureș Dincolo de respirația planetei...

Plecarea iubitelui

Plecarea ta nu are neîndreptățita așteptare a meteorilor, căci fără margini îmi este tinerețea.

Desferecatele porți

Desferecatele porți, din azur, lată-lea desferecate! Și omul răsăritului...

Invectivă calmă

Singurătăți de ceară ascunse în firide Singurătăți de șarpe din herbi, cu solzii reci...

